

141 §

Ylä-Savon kehittämissuunnitelman päivitys

Asnro

KIURU/506/00.04.01.01/2024

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus

Ylä-Savon kuntien, yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö on alueellamme erittäin tärkeää ja sillä on pitkät perinteet. Nykyisen yhteistyön pohjaksi vietiin vuonna 2018 läpi yhteinen suunnitteluprosessi, jossa muodostettiin mm. Kauppakamarin toimesta alueen yhteinen visio "Rajaton Ylä-Savo" ja kunnat jatkoivat suunnitelman jalostamista yhteistyössä MDI Alukehittämisen konsultointitoimiston kanssa.

Vuodesta 2019 voimassa ollut nykyinen Ylä-Savon kehittämissuunnitelma on ollut hyvä ohjenuora yhteiseen edunvalvontaan ja kehittämistyöhön. Sen pohjalta on vuosittain pidetty yhteisiä tulevaisuusfoorumeita, päivitetty Ylä-Savon kehittämissuunnitelmaa sekä laadittu tähän liittyvä erillinen edunvalvontasuunnitelma, joiden kautta eri osapuolten yhteistä suuntaa on vahvistettu ja edistetty.

Keväällä 2024 kuntajohtajien tulevaisuustyöryhmä päätti käynnistää osallistavan päivitysprosessin kehittämissuunnitelman ajantasaistamiseksi muuttuneeseen toimintaympäristöön. Kumppaniksi työlle valittiin Talentree Oy ja yhteisiin työpajoihin kutsuttiin laajasti sidosryhmiä sekä kuntien edustajia. Päivitetyt yhteiset linjaukset on käsitelty kuntajohtajatyöryhmässä 21.5.2024.

Liitteenä Ylä-Savon kehittämissuunnitelma.

Valmistelija: kaupunginjohtaja Juha-Pekka Rusanen
050 355 5393, juha-pekka.rusanen@kiuruvesi.fi

Liitteet: Ylä-Savon kehittämissuunnitelma

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus hyväksyy päivitetyn Ylä-Savon kehittämissuunnitelman.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa
Kiuruvedellä 26.8.2024

Arja Remes, kaupunginjohtajan sihteeri

Pöytäkirjanote on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu:

Iisalmen kaupunki
Keiteleen kunta
Lapinlahden kunta
Pielaveden kunta
Rautavaaran kunta
Sonkajärven kunta
Vieremän kunta
lukion rehtori-sivistystoimen vastaava
yritysneuvoja

Muutoksenhakuohjeet

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhaku- viranomainen

Pöytäkirja nähtävillä 26.8.2024

Ylä-Savon kehittämissuunnitelma 2024

Yhteenveto

STRATEGISET VALINNAT

» Alueyhteistyön strateginen vahvistaminen koko Pohjois-Savon kanssa

- » Tunnistetaan keskeiset toimijat, hankkeet, tapahtumat ja yhteistyömahdollisuudet maakunnallisesti ja Itä-Suomessa
- » Rakennetaan Ylä-Savon tunnistettava brändi osana Pohjois-Savoa
- » Panostetaan yhteistyön johtamiseen ja yhteiseen edunvalvontaan

» **Vahva tunnistettava brändi** perustuu selkeille yhteisesti tunnistetuille asioille, joita jokainen toimija toistaa samalla tavalla ja kielellä:

- » Valitaan yhdessä alueen arvot, esimerkiksi: yritteliäisyys, yhteisöllisyys, kansainvälisyys ja oivaltava asiakasymmärrys.
- » Panostetaan yhtenäisen aluebrändin johtamiseen

» **Palveluiden kehittäminen** näiden vahvuuksien vahvistamisen kautta teemojen sisällä esitettyjen muutostoimien kautta

» **Ankkuriyritysten systemaattinen hyödyntäminen**

- » Meillä on poikkeuksellisen paljon vahvoja veturiyrityksiä, joita voisimme hyödyntää markkinoinnissamme nykyistä enemmänkin; veto- ja pitovoiman vahvistaminen on kaikkien yhteinen etu

→ Näiden kehittämisteemojen ympärille valmistellaan hanketta, jonka kautta kehittämiseen saataisiin resursseja sekä selkeä strukturi

Kilpailuetumme

VAHVA KESKINÄINEN YHTEISTYÖ JA YHTEINEN SUUNTA

Meille on luontaista tehdä yhteistyötä yli kuntarajojen. Ylä-Savolla on keskeinen asema maakunnan kehityksessä ja draivaamme yhteistyössä tärkeiksi kokemiamme asioita.

VAHVAT ANKKURIYRITYKSET

Meillä on jo nyt lukuisia valtakunnallisesti ja maailmanlaajuisesti tunnettuja yhtiöitä, jotka luontaisesti tuovat veto- ja pitovoimaa alueelle. Kuntien ja yritysten entistä vahvempi yhteistyö luo luonnonvoiman, joka tuo hyvinvointia koko alueelle.

YHTEISÖLLINEN KULTTUURI

Kulttuuriimme on helppo kytkeytyä, olipa asukkaamme paljasjalkainen yläsavolainen tai muualta muuttanut. Toivotamme kaikki tervetulleiksi yhteisöömme ja varmistamme, että jokaiselle löytyy omanlaisensa tapa elää ja hengittää yläsavolaisuutta.

Teema 1: Yritysten investointi- ja toimintaedellytykset, ml. yrittäjyys

1. NYT 2024– MIKÄ TILANTEEMME ON NYT?

- A. Kunnat: Yrityslähtöisyys päätöksenteossa
- B. Yritykset: Investointihalukkuutta, kasvun esteenä osajien saatavuus ja rahoitus
- C. Oppilaitokset: Yrityslähtöiset koulutuspolut, yrityspalvelut ja oppilaitosyhteistyö, vahvuutena eri oppitason kouluttaminen.

2. SITTEN 2030 – MITÄ HALUAMME OLLA?

- Veturiyritykset investoivat alueelle.
- Yrityslähtöisiä ja kansainvälisiä koulutuspolkuja on rakennettu eri koulutusasteille.
- Elinkeinorakenne on vahva ja monipuolinen ja yrityslähtöinen erilaistuminen kuntatasolla on tunnistettu.
- Toimintaympäristön edellytyksiä on edelleen kehitetty.
- Vahvat kuntataloudet mahdollistavat yritysten ja osajien kasvun.

3. MUUTOS

1. Yrittäjyysosaamisen ja -asenteen kasvattaminen päiväkodeista alkaen koko koulutuspolun ajan.

- Tämä sisältää laadukkaat, tuotteistetut harjoittelupolut yrityksissä ja NY-toiminnan

2. Ylä-Savon kestävä kasvun strategia ja toimintaympäristön rakentaminen

3. Kokonaisturvallisuuden tunnistaminen osaksi alueen ja elinkeinojen kehittämistä

4. Globaalisti kiinnostavat työpaikat ja näiden entistä systemaattisempi esiin tuominen

5. Alueen markkinointi ja myynti (uudet kuntalaiset ja yritykset) erottautumistekijöiden kautta: globaalit veturiyritykset, monipuolinen elinkeinorakenne ja vahva asiakaslähtöinen ratkaisukeskeisyys

Muuta:

- Kestävä liiketoiminta ja raportointiosaaminen pk-yrityksille (veturiyritysten alihankintaketjun osaamisen varmistaminen)
- Julkisen rahoituksen hyödyntäminen ja TKI-palveluiden tuotteistaminen yritysten tarpeisiin; entistä parempi yhteistyö TKI-yhteistyössä
- Laadukkaat tuotteistetut, opiskelijoiden harjoittelupaikat yrityksissä (Kestech-hanke on pilotoinut)
- Tehdään oppilaitos- ja yritys yhteistyö näkyvämmäksi

Teema 2: Dynaaminen työmarkkina

1. NYT 2024– MIKÄ TILANTEEMME ON NYT?

- A. Kunnat: Julkiselle sektorille saa vielä työvoimaa. Yhessä-verkosto on luotu ja se käynnistyy.
- B. Yritykset: Rekrytointi vie paljon resursseja ja työvoiman saatavuus rajoittaa kasvua. Osaamistarpeiden kohtaantohaasteet. Johtaminen ja työnantajamielikuva korostuvat hakijoille.
- C. Oppilaitokset: Savonia on kansainvälinen ja tunnustettu työpaikka, joka auttaa myös opiskelijasaatavuudessa tärkeille aloille. YSAO:lla puolestaan paikkoja enemmän kuin hakijoita. Yhessä-verkosto tärkeässä roolissa.

2. SITTEN 2030 – MITÄ HALUAMME OLLA?

- Osaajien saatavuus on hyvä ja yrityksillä on motivoituneita työntekijöitä, jotka haluavat asua Ylä-Savossa
- Yrityksillä on ymmärrys osaajien toiveista ja näkemyksistä.
- Kansainvälisyys on osa arkea.
- Yhessä-verkosto toimii ja luo lisäarvoa
- Tilannekuva on yhtenäinen.
- Oppilaitokset tuottavat yrityksille tarvittavaa osaamista.
- Alueella on toimiva palvelurakenne.
- Jatkuva oppiminen; tutkinnoista tarvittavaan osaamiseen
- Kulttuurituntemus ja kulttuurien arvostaminen on alueella lisääntynyt
- Opiskelija- ja urapolkujen alueellinen tukeminen on onnistunut.

3. MUUTOS

1. Työpaikat ja yritysten menestys on kärkitavoite.

- Urapolkujen tekeminen näkyväksi Ylä-Savossa ja niiden kiinnostavuuden herättäminen.
- Selkeiden painopisteiden luominen sille, että saadaan yritykset menestymään -> kehittämisohjelma Ylä-Savoon.

2. Alueielikuvaan panostaminen yhteistoimin.

- Ylä-Savon yhteiseen brändiin panostaminen
- Tuodaan esiin yhdistäviä asioita ja verkostojen matalaa kynnystä (etnisille ryhmille tervetullut olo ja integroituminen)
- Ylä-Savo-portaali/appi, jossa tuotaisiin esille Ylä-Savon mahdollisuuksia
- Otetaan nuoret mukaan markkinointiin ja tuodaan heitä esille

3. Työpaikkojen yrityskulttuurin systemaattinen kehittäminen ja työnantajamielikuvan rakentaminen

- Sukupolvituntemuksen ja kulttuuriosaamisen kehittäminen
- Vapaa-ajan kytkeminen, jotta kaikki saadaan alueella mukaan
- Talent Hub –toiminnan vahvistaminen ja kv-opiskelijoita yrityksiin; kielitaidon kehittämiseen panostaminen
- Hyvien mallien ja vertaiskehittämisen kanavointi, että voidaan jakaa yritysten osaamista.
- Lisäksi Yhessä-verkoston vahvistaminen edelleen ja tekoälyn tuoman tilannekuvan kytkeminen
- Yhteistyön tekeminen veturiyritysten kanssa sen selvittämiseksi, mitä esimerkiksi Ponsen Tampereella toimivat työntekijät ajattelevat Ylä-Savosta

Teema 3: Koulutus

1. NYT 2024– MIKÄ TILANTEEMME ON NYT?

- A. Kunnat: Laadukas perusopetus ja 2. aste. Työvoimapula vaivaa. Opiskelijat jäävät opiskelijapaikkakunnalle, eivät palaa Ylä-Savoon.
- B. Yritykset: Valmistuneiden osaaminen ei vastaa kaikilta osin työelämän tarpeita. Pienillä yrityksillä ei varaa kouluttaa.
- C. Oppilaitokset: Lisääntynyt määrä ulkomaalaisia opiskelijoita ei löydä työtä tai sitoudu yrityksiin ja lähtevät alueelta pois. Myös omat nuoret lähtevät pois alueelta muualle opiskelemaan. Yhessä-malli on olemassa, mutta sitä ei tunneta riittävästi
- D. Nuorilla näköalattomuutta, ei halua sitoutua.

2. SITTEN 2030 – MITÄ HALUAMME OLLA?

- Nuorisotyöttömyyden eteen on tehty toimenpiteitä. Koulutuksen ulkopuolelle jääviä on mahdollisimman vähän. Harjoittelupaikat opiskelijoille nähdään investointeina, joita halutaan tehdä.
- Opiskelijoiden työelämävalmiudet ja yrittäjäystaidot ovat kunnossa.
- Alueelle kiinnittyneet ja työllistyneet opiskelijat ovat lisääntyneet.
- Parempi näkymä ja yhteistyö yritysten osaamistarpeissa ja koulutustarjonnassa.

3. MUUTOS

1. Väestön vähenemiseen tarttuminen puuttamalla nuorisotyöttömyyteen, mielenterveyshaasteisiin ja pudokkaisuun.

- Varhaiskasvatus ja perusopetus tärkeää, mutta tarvitaan myös muita toimia.
- Nuorten tukeminen elämäntaidoissa.
- Opiskelun tuki ammatillisessa koulutuksessa

2. Yrittäjyyskoulutuksen tarjoaminen perusopetuksesta lähtien

- Tarjotaan yritysten tarpeisiin vastaavaa koulutusta
- Koulutuspolku myös 2. asteelta amk-opintoihin

3. Opiskelijoiden rekrytoinnin tukeminen yrityksiin jo aikaisessa vaiheessa

- Tehdään oman kunnan työpaikat tutuksi jo perusopetuksessa
- Yhessä-mallin edistäminen ja tutuksi tekeminen yrityksille + TE-uudistus
- Eläkeläiset töihin –mallin luominen

4. Yhtenäisen tulevaisuuskuvan rakentaminen

- Koulutustarpeiden ennakointi
- Yhteistyön lisääminen maakunnan muiden oppilaitosten (mm. yliopisto) kanssa

Teema 4: Saavutettavuus

1. NYT 2024– MIKÄ TILANTEEMME ON NYT?

- A. Kunnat: taajamat lähekkäin ja työpaikkapendelöintiä tapahtuu yli kuntarajojen. Savon rata ja V5 ovat jo pitkän aikavälin edunvalvonnallisia tavoitteita.
- B. Yritykset: Tiestö huonossa kunnossa kuljetuksia ajatellen. Työmatkailussa juna- ja lentoliikenteen vuorotarjonta vajaa. Tietoliikenneyhteydet hyvät.

2. SITTEN 2030 – MITÄ HALUAMME OLLA?

- Ylä-Savo yhtenäinen alue työssäkäyville julkisen ja yksityisen palvelutarjonnan puolesta.
- Digitalisaation ”solmu-hub”
- Kustannustehokas ja toimiva tiestö.
- Iisalmi-Ylivieska –radan sähköistyminen
- Alihankintaketjut lähelle verkostoja.

3. MUUTOS

1. Edunajamisen tuotteistaminen

- Miten saadaan sidosryhmät ja työntekijäjärjestöt mukaan? Mihin ilmansuuntaan – keskitytäänkö edunajamisessa johonkin?

2. Koko alueen palvelukartta näkyväksi ja hyödyttämään työssäkäyviä

3. Etätyömahdollisuuksien parempi esiintuominen

4. Aluemarkkinointikampanjoihin panostaminen ”Voita viikko Ylä-Savoon”

5. Infrainvestointien vauhdittaminen

- Junaradan kapasiteetin parantaminen Savon radalla.
- Vt5 parantaminen ja alemman tieverkon hankkeet

Muuta:

- Luotava digitalisaation ”solmu-hub”, kaikki ei asu fyysisesti täällä, vaan täytyy rakentaa digitaalinen Ylä-Savon verkosto
- Kotoutuneet ihmiset ja kärkiyritykset toimivat brändilähettiläinä maailmalla
- Pyöräilijöille voitaisiin luoda ”rengasreitti”, joka kiertäisi kaikkien alueen kuntien kautta (sekä maantie- että maastopyöräilijät)

Teema 5: Pehmeät vetovoimatekijät, ml. vastaanottaminen ja asettautuminen

1. NYT 2024– MIKÄ TILANTEEMME ON NYT?

- A. Kunnat: Tasokas peruskoulu ja lukio, paljon liikuntapaikkoja ja kulttuuria, pakolaiset poistuvat alueelta.
- B. Yritykset: Työssäkäyntialueita kehitettävä ja mahdollistettava puolisotyöpaikkoja, saatavuus ja kotouttamispalvelut paremmiksi.
- C. Oppilaitokset: KV-opiskelijoille vähän harjoittelupaikkoja, kielikoulutusta hyvin saatavilla.

2. SITTEN 2030 – MITÄ HALUAMME OLLA?

- Vastaanottavainen Ylä-Savo 2030, nettomuuttoluvut positiivisia
- Yhteisöllisyyden kokemus on kaikilla
- Muuttajapalvelut on helposti saavutettavissa
- Suomen paras sisäinen saavutettavuus seudullisesti
- Brändi- ja imago kehittynyt selkeästi kilpailuetuun nojaten ja kaikki (mm. nuoret) osallistuvat vetovoimatyöhön
- Alueella on elinvoimaiset etniset enklavaat (yhteisöt, vertaistuki ja limittäisyys)

3. MUUTOS

1. Vastaanotto- ja kotoutumispalvelut brändätään ja viestitään kokonaisvaltaisesti ”Ylä-Savo International House”

- Selkeä yksi paikka fyysisesti ja digitaalisesti, helppo löytää kaikki Ylä-Savon palvelut, palvelukartta
- Paikalliset kummit ja tukihenkilöt tulijoille; yhteisöllisyyden kokemus rakennetaan kaikille
- Ylä-Savon yhteinen muuttajakirje
- Säännöllisiä tapahtumia ja pop-up pisteet kunnissa, jossa kaikki palvelut esitellään
- Asukasyhteisöjen tukeminen ja maahanmuuttajien törmäyttäminen
- Eri kohderyhmät huomioidaan: mm. maahanmuuttajat, paluumuuttajat, vuokratyöntekijöiden perheet

2. Ylä-Savon brändi- ja imago työn vahvistaminen

- Suomen paras sisäinen saavutettavuus seudullisesti – asui missä vaan, niin helppo käydä
- Tuodaan yritystarinat osaksi vetovoimatyötä, työn ja vapaa-ajan korostaminen, kiireneutraalius
- ”Uber-Savo” – sisäinen liikenne toimii kutsuliikenteellä
- Opiskelijoiden ekskursionit Ylä-Savoon
- Opiskelijoille kesätöitä alueen yrityksiin
- Koeasuminen Ylä-Savossa
- Tapahtumien kehittäminen ja markkinointi

TALENTREE.FI